

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра природничо-математичних дисциплін

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні технології в професійній діяльності
вчителя початкових класів

підготовки бакалавра
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 6.010102 «Початкова освіта»
(шифр і назва напряму)

Спеціалізація – «Інформатика»

Факультет підготовки вчителів початкових класів

Слов'янськ – 2014 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ ПРИРОДНИЧО-
МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ:

Гринько В. О. – кандидат психологічних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Гаврілова Л. Г. – кандидат мист. наук, доцент кафедри музики та хореографії

Турка Т. В. – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри алгебри

Обговорено та рекомендовано до видання
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“ 24 ” березня 2015 р.

Протокол №1

ВСТУП

Навчальна програма вивчення дисципліни «Інформаційні технології в професійній діяльності вчителя початкових класів» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку 6.010102 Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інформаційні технології в організації навчально-виховного процесу початкової школи.

Міждисциплінарні зв'язки: інформатика, методика викладання математики, методика викладання трудового навчання, методика викладання образотворчого мистецтва, методика викладання природознавства, педагогіка, психологія.

Програма навчальної дисципліни містить такі **змістові модулі:**

Змістовий модуль 1. Діяльність вчителя початкових класів в інформаційному суспільстві.

Змістовий модуль 2. Можливості ресурсів інтернет для вчителя.

1. Мета й завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної «Інформаційні технології в професійній діяльності вчителя початкових класів» є підготовка майбутніх учителів початкових класів до використання інформаційних технологій у своїй професійній діяльності, формування теоретико-методичної бази знань з раціонального застосування інформаційних технологій (ІТ) та практичних навичок їх використання в навчально-виховному процесі початкової школи, розвиток мотивації до професійного самовдосконалення в даному напрямі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інформаційні технології в професійній діяльності вчителя початкових класів» є:

– формування у студентів інформаційної культури й інформаційного світогляду;

– поглиблення знань з психолого-педагогічними основами

інформатизації навчально-виховного процесу;

- поглиблення знань з умовами інформаційної безпеки навчально-пізнавальної діяльності учнів та шляхами їх створення;

- розвиток та поглиблення загальних уявлень про шляхи і перспективи глобальної інформатизації сфери освіти;

- формування бази знань, умінь і навичок, необхідних для кваліфікованого та ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі;

- розвиток уміння самостійно опанувати та раціонально використовувати програмні засоби різного призначення, цілеспрямовано шукати й систематизувати інформацію, що стосується педагогічної діяльності;

- формування уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології з метою ефективного розв'язання різноманітних завдань щодо отримання, обробки, збереження, подання інформації, які пов'язані з виконанням їх обов'язків в умовах інформаційного суспільства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- основи базових знань з професії;

- етичні норми і принципи роботи у віртуальному середовищі;

- демонструвати базові знання в галузі інформаційних технологій;

- вимоги та демонструвати дотримання обов'язкових процедур з гігієни і техніки безпеки під час роботи з апаратним, програмним забезпеченням інформаційно-комунікаційних систем;

уміти:

- адаптуватися до нових ситуацій і приймати рішення;

- навчатися і працювати самостійно;

- породжувати нові ідеї (креативність);

- знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел;

- працювати в команді;
- спілкуватися з експертами з інших галузей;
- працювати в віртуальному середовищі;
- критично оцінювати вплив процесу інформатизації суспільства на розвиток науки, культури, системи освіти;
- володіти технологіями виготовлення інформаційно-дидактичних і навчально-методичних матеріалів на паперових та електронних носіях;
- ідентифікувати, оцінити й використати в навчанні доступні учням інформаційні джерела, комп'ютерно-орієнтовані та інші технічні засоби навчання;
- використовувати різноманітне цифрове обладнання в організації навчально-виховного процесу;
- використовувати ІТ для більш ефективної реалізації різноманітних стратегій оцінювання навчального процесу;
- використовувати ІТ для спілкування й сумісної роботи з колегами, батьками та представниками громадськості з метою вдосконалення процесу навчання;
- використовувати сучасні інформаційні бази даних, зокрема електронні фонди бібліотек, і поширені сервіси Інтернет для власного професійного розвитку та реалізації принципів неперервної освіти.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 146 годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Діяльність вчителя початкових класів в інформаційному суспільстві.

Вступ до курсу «Інформаційні технології в професійній діяльності вчителя початкових класів». Формування інформаційної культури в

учасників навчально-виховного процесу.

Дидактичні основи використання інформаційних технологій у навчально-виховному процесі. Історія розвитку ІТ. Практичне застосування ІТ у роботі вчителя початкових класів. Мультимедіа. Мережеві технології. Основні дидактичні функції ІТ. Організаційні вимоги використання ІТ. Дидактичні вимоги використання ІТ. Особливі педагогічні принципи використання ІТ.

Психолого-педагогічні умови застосування ІТ в початковій школі. Санітарно-гігієнічні вимоги до застосування ІТ. Психологічні умови ефективного діалогу дитини з комп'ютером. Психолого-педагогічні аспекти інформатизації навчального процесу.

Педагогічний програмний засіб як складова інформаційних технологій. Класифікація ППЗ навчального призначення. Класифікація ППЗ за методичним призначенням. Класифікація ППЗ на основі дидактичного аналізу. Дидактичні принципи навчання, покладені в основу навчального процесу, організованого з використанням ІТ. Тип програмного засобу з точки зору його місця у навчальному процесі. Демонстраційно-моделюючі програмні засоби. Педагогічні програмні засоби типу діяльнісного предметно-орієнтованого середовища. Педагогічні програмні засоби, призначені для визначення рівня навчальних досягнень. Педагогічні програмні засоби довідково-інформаційного призначення. Аналіз програмного педагогічного засобу.

Використання ІТ в освітній галузі «Математика». Освітня галузь «Математика». Структура уроку математики в початкових класах. Застосування ІКТ в освітній галузі «Математика». Розробка власних наочних матеріалів за допомогою «Microsoft Office Power Point 2007». Роль педагогічних програмних засобів при вивченні математики у початковій школі. Особливості використання педагогічних програмних засобів на різних етапах уроків математики.

Використання ІТ в освітній галузі «Природознавство», «Суспільствознавство». Освітня галузь «Природознавство». Освітня галузь «Суспільствознавство». Структура уроків природознавства, Я у світі. Можливості застосування ІКТ в освітніх галузях «Суспільствознавство», «Природознавство». Розробка власних наочних матеріалів за допомогою «Microsoft Office Power Point 2007».

Використання ІТ в освітній галузі «Технології». Освітня галузь «Технології». Структура уроків трудового навчання, сходи до інформатики. Застосування ІКТ на уроках трудового навчання. Розробка власних наочних матеріалів за допомогою «Microsoft Office Power Point 2007». Використання педагогічних програмних засобів на уроках трудового навчання.

Використання ІТ в освітній галузі «Мистецтво». Освітня галузь «Мистецтво». Структура уроків музики, образотворчого мистецтва. Застосування ІКТ в освітній галузі «Мистецтво». Розробка власних наочних матеріалів за допомогою «Microsoft Office Power Point 2007». Використання педагогічних програмних засобів на уроках образотворчого мистецтва.

Використання ІТ в освітній галузі «Здоров'я і фізична культура». Освітня галузь «Основи здоров'я та фізична культура». Структура уроків основи здоров'я, фізична культура. Методи та прийоми застосування ІКТ в освітній галузі «Основи здоров'я та фізична культура». Розробка власних наочних матеріалів за допомогою «Microsoft Office Power Point 2007». Використання педагогічних програмних засобів на уроках освітньої галузі.

Використання ІТ у роботі класного керівника початкових класів. Класний керівник початкових класів: функції, напрями та форми роботи. Інформаційно-комунікаційні технології в роботі класного керівника. Використання ІКТ у виховній роботі вчителя початкових класів. Створення бази даних класу.

Інформаційне забезпечення проектної діяльності вчителя. Метод проектів. Створення навчального проекту засобами інформаційних

технологій. Методика створення навчального проекту засобами ІТ. Портфоліо учня. Створити шаблон портфоліо вчителя. Портфоліо проекту.

Використання ІТ під час контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів. Вікторини і кросворди в оцінюванні молодших школярів. Тестовий комп'ютерний контроль.

Створення електронної книги. Естетика оформлення книжок. Планування роботи. Аналіз тексту. Розробка структури книги. Пошук та створення ілюстрацій. Звітування.

Технологія створення інтерактивної книги. Планування роботи. Вибір теми інтерактивної книги. Розробка дерева сюжетних ліній книги. Створення структури книги. Розробка дизайну та інтерфейсу.

Використання мультимедійних програмних засобів для створення відеокліпів. Планування роботи. Створення сценарію відео кліпу: створення літературного сценарію; створення режисерського сценарію; створення операторського сценарію. Пошук і створення фото-, аудіо- та відеоматеріалів. Монтаж первинних відеоматеріалів. Використання програми Window Movie Maker.

Мультимедійні комплекси у навчально-виховному процесі. Техніко-педагогічні характеристики програмно-апаратних засобів. Апаратні засоби мультимедійних комплексів. Дошки, екрани,проектори. Комплекс апаратних засобів навчання. Технічні характеристики сенсорних дошок. Технічні характеристики проекторів з функцією аудиторної дошки. Основні правила безпеки життєдіяльності при роботі з сучасними мультимедійними комплексами.

Змістовий модуль 2. Можливості ресурсів інтернет для вчителя.

Передумови та технології створення освітніх інтернет-ресурсів. Освітні електронні ресурси. Види освітніх сайтів. Передумови та технології створення освітніх інтернет-ресурсів. Типи Інтернет-ресурсів відповідно до

виду інформаційного ресурсу. Освітні форуми. Соціальні мережі. Етапи розробки освітнього ресурсу.

Мережеві педагогічні спільноти як ресурс професійного розвитку педагога. Мережевий освітній простір. Мережева спільнота вчителів. Мережеві педагогічні спільноти. Професійна діяльність учителів в мережі Інтернет. Всеукраїнська шкільна освітня мережа «Щоденник.іа». Мережа «Партнерство у навчанні» Реєстрація та вхід у мережу. Заповнення профілю учасника. Пошук спільноти і приєднання до неї. Створення спільноти та запрошення учасника до неї. Робота у спільноті.

Вебінар як форма підвищення професійного рівня. Вебінари: огляд, технічні характеристики. Опції вебінарів. Стандарти. Історія створення вебінарів. Порівняльна характеристика онлайн майданчиків для вебінарів. Установка додаткових програм. Планування та підготовка до вебінару. Переваги вебінарів. Планування вебінарів. Типи вебінарів. Підготовка. Створення пробного вебінару. Проведення пробного вебінару. Підготовка матеріалів. Робота з дошкою. Створення додаткових шарів (екранів). Додавання посилання. Створення власного вебінару. Рецензування вебінарів інших учасників.

3. Рекомендована література

Базова

1. Бизяева Н. В. Информационно-компьютерные технологии на уроке окружающего мира / Н. В. Бизяев // Начальная школа. – 2009. – № 2. – С. 48 – 50.
2. Базелюк О. Мультимедіа – технологія – мистецтво / О. Базелюк // Мистецтво і освіта. – 2008, № 3.– С. 16 – 18.
3. Березовський В. С., Стеценко І. В. Основи інтернету / В. С.Березовський , І. В.Стеценко. – К. : Вид.група ВНУ, 2012. – 160 с.

4. Березовський В. С., Стеценко І. В. Практичний посібник з курсу Microsoft «Учителі в онлайн». – К. : Вид.група ВНУ, 2012. – 64 с.
5. Бодня О. В. Мультимедійна презентація к уроку/ О. В.Бодня. – Х. : Изд. Група «Основа», 2011. – 128 с.
6. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. Навч. посіб./ О. П. Буйницька. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
7. Бурлакова А. А. Комп'ютер на уроках в початкових класах / А. Бурлакова // Начальная школа плюс До и После. – 2007. – № 7. – С. 32 – 34.
8. Валькова М. В. Типология образовательных сетевых сообществ / М. В. Валькова // Информатика и образование. – № 5, 2011.
9. Вовчук І. С. Електронний посібник для учнів початкових класів / І. С. Вовчук // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2009. – № 5. – С. 36-38.
10. Загребельна Л. А. Впровадження сучасних технологій навчання: [інформаційно-розвивальні, інформаційні, особистісно-орієнтовані, діяльнісні, технологія «Портфоліо» та ін.] / Л. А. Загребельна // Розкажіть онуку. – 2011, № 1. – С. 15 – 18.
11. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології : колективна монографія / авт. : В. Ю. Биков [та ін.]. – К. : Атіка, 2005. – 252 с.
12. Інформаційні технології і засоби навчання : зб. наук. пр. / за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука; Ін-т засобів навчання АПН України. – К. : Атіка, 2005. – 272 с.
13. Катюха С. Комп'ютерна казка про кольори / С. Катюха // Мистецтво та освіта. – 2009. – № 2. – С. 40 – 43.
14. Квітко Т. Інтернет для самовираження та самопізнання / Т. Квітко // Початкова школа. – 2011. – № 3. – С. 55.
15. Кивлюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчальних дисциплін початкової школи / О. Кивлюк // Початкова школа. – 2006. – № 5. – С. 34 – 35.

16. Костюков В. П., Мотурняк Є. В. Інформаційний працівник / В. П. Костюков, Є. В. Мотурняк. – К. : Вид. група ВНУ. – 2011. – 336 с.
17. Лапінський В. В. Мультимедійна дошка / В. Лапінський, Л. Карташова. – К. : Шк. світ, 2011. – 128 с.
18. Мылова И. Б. Использование программных средств на уроках естествознания в начальной школе / И. Б. Мылова // Информатика и образование. – 2007. – № 4. – С. 74 – 81.
19. Новикова Н. Комп'ютерна презентація на уроках музики / Н. Новикова // Мистецтво та освіта – 2010. – № 3. – С. 25 – 29.
20. Осадчий В. В. Передумови та технології створення освітніх сайтів / В. В. Осадчий // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2009. – № 22-23. – С. 162 – 170.
21. Підкович Н. Робота в графічному редакторі. Інтегрований урок з інформатики та образотворчого мистецтва / Н. Підкович // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. – № 6. – С. 66-68.
22. Ракута В. М. Використання засобів мультимедія в позакласній роботі / В. М. Ракута // Комп'ютер у школі та сім'ї. – № 6, 2007. – С. 2 – 6.
23. Салангина Н. Я. Возможности использования вики-технологий на внеурочной деятельности в начальной школе / Н. Я. Салангина, О. В. Алексеева // Информатика и образование. – 2009. – № 12. – С. 109–110.
24. Свистунова Т. М. Сторінки для батьків на шкільному інтернет-сайті / Свистунова Т. М. // Інформатика в школі. – № 1, 2011. – С. 2 – 4.
25. Сидоренко Т. Електронні тести успішності як засіб підвищення ефективності навчального процесу / Т. Сидоренко, Н. Бугаєць // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2009. – № 6. – С. 28 – 30.
26. Соловйова Т. М. Поради щодо створення мультимедійної презентації / Т. М. Соловйова // Інформатика в школі. – № 3, 2011. – С. 19 – 29.

27. Таргоній О. Використання інформаційних технологій на уроках у початкових класах / О. Таргоній, Т. Чабанюк // Сучасна шк. України. – 2011. – № 2(лютий). – С. 42 –44.

28. Тестові технології у навчальному закладі : Метод. посібник / Л. І. Паращенко, В. Д. Леонський, Г. І. Леонська. – К. : ТОВ «Майстерня книги», 2006. – 217 с.

29. Тритяк С. П. Портфоліо учня початкової школи [Текст] / С. Тритяк // Початкове навчання та виховання.– 2010.– № 16-18 (червень).– С. 78 – 95.

30. Филимонова О. Использование компьютерных технологий в воспитательном процессе / О. Филимонова // Воспитательная работа в шк. – 2007. – № 2. – С. 111 –114.

31. Хулка Ф. Служби Microsoft Live@edu та їхнє використання у школах і вищих навчальних закладах . – Microsoft, s.r.o., Чеська Республіка, 2009.

32. Чала М. С. Подорож до Малювандії. Збірник вправ / М. С. Чала. – Кіровоград, 2008. – 41 с.

33. Черноус О. В. Комплексне використання відеоінформації і натуральних засобів навчання в процесі формування навчально-організаційних умінь і навичок молодших школярів / О. В. Черноус // Педагогіка і психологія. – 2007, № 1(54). – С. 123 –130.

34. Шакотько В. В. Методика використання ІКТ у початковій школі : навч.-метод. посібник / В. В. Шакотько. – К. : ТОВ Редакція "Комп'ютер", 2008. – 128 с.

Допоміжна

1. Буртовий С. В. Використання Інтернет-можливостей ВЕБ 2.0. у педагогічній практиці / С. В. Буртовий // Інформатика в школі. – № 10, 2010. – С. 11 –14.

2. Вознесенская Н. В., Зубрилин А. А., Шалина О. Н. Каким быть сайту учителя?// Н. В. Вознесенская, А. А. Зубрилин, О. Н. Шалина // Информатика и образование. – № 11, 2011. – С. 47 –52.

3. Інноваційні технології навчання в початковій школі з використанням мультимедійних проектів : інструкт.-метод. семінар // Розкажіть онуку. – 2011. – № 1. – С. 11 –14.

4. Капелюха Г. М. Використання мультимедійних технологій на уроках у початковій школі для підвищення сті освіти молодших школярів. Мультимедійні презентації / Г. М. Капелюха. – Чернігів, 2010. – 111 с.

5. Олефіренко І. В. Проектування і розроблення бази даних «Класний керівник» засобами MS ACCESS / І. В. Олефіренко// Информатика в школі. – № 12, 2011. – С. 19 –24.

6. Рибалко О. О. Створення презентацій до уроку у програмі MACROMEDIA FLASH PROFESSIONAL 8 / О. О. Рибалко //Комп'ютер в школі та сім'ї. –№ 2, 2009. – С. 38 –41.

7. Стеценко Н. М., Стеценко В. П. Використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі // Информатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2008. – № 5. – С. 74 –77.

8. Хачиров Т. О. Електронні енциклопедії і словники в мережі Інтернет // // Информатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2008. – № 5. – С. 55-62.

Інформаційні ресурси

1. Богачков Ю. Середовище проведення освітніх вебінарів «WIP education». – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua>.

2. Етапи створення портфоліо [Електронний ресурс] // Режим доступу : iteach.com.ua/resources/full-time.../m1/, stecenko.at.ua/publ/2-1-0-4

3. Інформаційні технології у навчанні // Режим доступу : <http://itosvita.ucoz.ua/>

4. Мережа „Партнерство в навчанні” // Режим доступу : <http://www.pil-network.com/>

5. Морзе Н. В., Ігнатенко О. В. Методичні особливості вебінарів як інноваційної технології навчання / Н. В.Морзе, О. В. Ігнатенко. – Режим доступу :

http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/itvo/2010_5/4.pdf

6. Отрошко Т. В. Організація позакласної та виховної роботи з використанням інформаційних та комунікаційних технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Nzkr/2008_21/23.htm

7. Програма "Intel® Навчання для майбутнього" в Україні [Електронний ресурс]. // Режим доступу : <http://www.iteach.com.ua/>

8. Степанов Є. Класний керівник. Зміст, форма і структура плану виховної роботи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – <http://osvita.ua/school/upbring/3649>

9. Соціальні проекти Microsoft в Україні // Режим доступу: <http://www.microsoft.com/ukraine/socialprojects/default.mspx>

10. Microsoft® Office Publisher 2007. Методичний посібник для вчителів. – Режим доступу : <http://www.microsoft.ua/education/partnersinlearning>

11. www.shkola.org.ua

12. www.live.com

13. Edukit.org.ua

14. Microsoft DreamSpark // Режим доступу : <https://www.dreamspark.com/default.aspx>
<https://www.dreamspark.com/Institution/Subscription.aspx>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Екзамен – 8 семестр

5. Засоби діагностики успішності навчання

- 1) усні опитування на практичних заняттях;
- 2) перевірка виконання практичних завдань;
- 3) перевірка результатів виконання індивідуальних завдань;
- 4) перевірка контрольних і тестових завдань.